

Voorstel voor	Algemeen bestuur	
Vergaderdatum	13 oktober 2021	
Onderwerp	Kostentoedelingsverordening Vechtstromen 2022	
Agendapunt	6	
Kenmerk	B2021/4267	
Portefeuillehouder	W. Stegeman	
Opsteller/indiener	J. Niers-Zaat j.niers@vechtstromen.nl 06 21882585	E. Holterman
Vertrouwelijkheid	nee	

Routing	Besluit
Advies commissie financiën en beleidsuitvoering 29 september 2021	Het voorstel wordt doorgeleid naar de AB-vergadering van 13 oktober als bespreekstuk.
Besluit algemeen bestuur 13 oktober 2021	

I. Voorstel

Samengevat wordt voorgesteld:

- de Kostentoedelingsverordening Vechtstromen 2022 vast te stellen, met daarin de volgende toedelingspercentages:
 - 37,50 % aan de ingezetenen;
 - 12,13 % aan de zakelijk gerechtigden van ongebouwde onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen;
 - 0,24 % aan de zakelijk gerechtigden van natuurterreinen;
 - 50,13 % aan de zakelijk gerechtigden van gebouwde onroerende zaken;
- een gedifferentieerd tarief vast te stellen voor:
 - waterbergingsgebieden van 25% van het tarief ongebouwd;
 - buitendijks gelegen onroerende zaken van 25% van het tarief gebouwd en ongebouwd;
 - verharde openbare wegen van 200% van het tarief ongebouwd;
- te bepalen dat de gedifferentieerde tarieven voor waterbergingsgebieden en verharde openbare wegen cumuleren tot een tarief van 50% van het tarief ongebouwd;
- de waardepeildatum vast te stellen op 1 januari 2020;
- de kosten voor kwijschelding rechtstreeks toe te rekenen aan de categorie ingezetenen.

II. Inleiding / kader

Specifiek ten behoeve van de watersysteemheffing dient het algemeen bestuur van het waterschap een verordening vast te stellen waarin voor elk van de categorieën heffingplichtigen in de watersysteemheffing de toedeling van een kostendeel is opgenomen, de zogenaamde kostentoedelingsverordening. Op grond van de Waterschapswet dient de kostentoedelingsverordening om de vijf jaar te worden herzien.

De geldende Kostentoedelingsverordening 2017 is in 2016 vastgesteld, en dient dus in 2021 te worden herzien.

Op de PEILDag van 16 juni 2021 zijn de hoofdlijnen voor de kostentoedeling 2022 toegelicht en besproken. De Kostentoedelingsverordening 2022 is op deze hoofdlijnen gebaseerd.

III. Beoogd effect

De kostentoedelingsverordening is de wettelijke basis voor de berekening van de belastingtarieven voor de watersysteemheffing. Daarmee is de nieuwe kostentoedelingsverordening de basis voor de belastingheffing per 1 januari 2022.

IV. Argumenten

1.1 Het voorstel volgt de Model-kostentoedelingsverordening van de Unie van Waterschappen

De passende onderdelen van de Model-kostentoedelingsverordening zijn overgenomen, en aangevuld met de keuze uit het kostentoedelingsonderzoek, en met passages die op de specifieke situatie van Vechtstromen van toepassing zijn.

1.2 Landelijk gevolgde aanpak conform wetgeving en op basis van richtlijnen van de Unie van Waterschappen

In opdracht van het waterschap zijn door TAUW in het Kostentoedelingsonderzoek 2022 (d.d. 9 maart 2021) de waarden van de categorieën gebouwd, ongebouwd en natuur bepaald aan de hand van de omvang van het areaal en de economische waarden met de peildatum 1 januari 2020, zoals de Waterschapswet en het Waterschapsbesluit voorschrijven. De berekeningen zijn door TAUW uitgevoerd aan de hand van de Handleiding Rekenmodel belastingstelsel 2009 en Geowijzer van de Unie van Waterschappen (januari 2008), waarin de wettelijke basis praktisch is uitgewerkt. TAUW hanteert deze uniforme werkwijze bij het kostentoedelingsonderzoek voor de meeste andere waterschappen.

1a. Ongewijzigd aantal maatregelen ten behoeve van ingezetenen

Het toedelen van de kosten aan de ingezetenen is een bestuurlijke keuze. Op basis van de gemiddelde inwonerdichtheid van het beheergebied van Vechtstromen is er een keuze in de bandbreedte van 20% tot 30% met de mogelijkheid om maximaal met 10% te verhogen tot 40%. Van die laatste mogelijkheid wordt gebruik gemaakt omdat de maatregelen van het waterbeheer zich in toenemende mate richten op het stedelijk gebied, klimaatbestendig waterbeheer, kennis en innovatie, bijdragen voor het hoogwaterbeschermingsprogramma en duurzaamheid. Daarmee is het gerechtvaardigd om het inwonersaandeel (ook wel: het solidariteitsdeel van de heffing) ongewijzigd te laten op 37,5%, conform de vigerende kostentoedelingsverordening. Ten opzichte van de begroting 2017 zijn er in de komende begroting 2022 geen majeure wijzigingen in de geraamde kosten voor het watersysteembeheer, die specifiek van meer belang zijn voor de ingezetenen.

1b, 1c, 1d Rekenkundige uitkomsten van het kostentoedelingsonderzoek van TAUW

De waardeverhouding tussen de categorieën gebouwd, natuur en ongebouwd moet worden bepaald middels een wettelijk voorgeschreven berekening. Hierin is geen ruimte voor een bestuurlijke keuze.

2a. Financiële prikkel voor realisatie van waterberging

Met een tariefsverlaging voor waterbergingsgebieden kan een financiële prikkel uitgaan voor het realiseren van waterberging en de daaraan verbonden taakstelling. Het huidige tarief voor gebieden, die blijkens de legger van het waterschap als waterberging worden gebruikt is ook 75% lager dan het tarief voor gebouwd.

2b en 3 Het voorzieningen- en beschermingsniveau buitendijks is minder

Het voorzieningenniveau dat het waterschap biedt aan buitendijkse onroerende zaken is aanzienlijk lager dan het voorzieningenniveau voor binnendijkse onroerende zaken. Dat geldt met name voor gebouwde onroerende zaken en ongebouwde onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen, en voor wegen. Dit rechtvaardigt een lager tarief van 75% voor buitendijks gelegen onroerende zaken, gebouwd en ongebouwd, en van 50% voor buitendijks gelegen openbare verharde wegen. De huidige tarieven zijn ook 75%, respectievelijk 50% lager.

2c. Het waterbezwaar van wegen is hoger dan dat van overig ongebouwd

Wegen zijn een belangrijke factor bij het bepalen van de totale economische waarde en dus het kostenaandeel van ongebouwd. De hoge economische waarde van wegen leidt derhalve tot een stijging van de lastendruk voor ongebouwd (bijvoorbeeld agrarische bedrijven). Deze stijging kan worden beperkt door het tarief voor wegen te verhogen met 100%. Het hoge beschermd economisch belang van wegen en het feit dat wegen als verhard oppervlak meer waterbezwaar maken dan overig ongebouwd kunnen een tariefverdubbeling rechtvaardigen. Het huidige tarief is ook 100% hoger.

4.1 Gegevens 1 januari 2020 volledig beschikbaar

De gegevens die benodigd zijn voor de berekeningen in het kader van het kostentoedelingsonderzoek zijn voor 1 januari 2020 allemaal beschikbaar in de meest actuele vorm.

4.2 Conform Waterschapsbesluit

Op grond van artikel 6.11 van het Waterschapsbesluit ligt de waardepeildatum maximaal twee jaar voor het begin van het eerste kalenderjaar waarop de kostentoedelingsverordening betrekking heeft. Het eerste kalenderjaar waarop de verordening betrekking heeft is 2022, dus 1 januari 2020 kan als uiterste waardepeildatum worden gekozen.

5. Het voorstel formaliseert de voortzetting van de keuze voor rechtstreekse toerekening van kwijtscheldingskosten

Op grond van artikel 120, eerste lid van de Waterschapswet kan het algemeen bestuur besluiten bepaalde kosten rechtstreeks toe te rekenen aan de betrokken belangencategorie. Het gaat om de kosten van 'heffing en invordering van de watersysteemheffing' en kosten van de 'verkiezing van het algemeen bestuur'. Een bijzondere kostenpost in de 'heffing en invordering van de watersysteemheffing' wordt gevormd door de kosten voor kwijtschelding van de watersysteemheffing. Hier komen alleen ingezetenen voor in aanmerking, en het betreft een substantieel bedrag (M€ 2,2).

V. Risico's en kanttekeningen

1.1 De voorgestelde wijziging van de kostentoedelingsverordening ingaande 1 januari 2022 is afhankelijk van tijdige vaststelling.

De Kostentoedelingsverordening 2022 staat aan de basis van de bepaling van de belastingtarieven voor de watersysteemheffing en moet daarom door het algemeen bestuur worden vastgesteld voordat de programmabegroting 2022-2025, met de belastingtarieven voor 2022, wordt vastgesteld.

1.2. Provinciale goedkeuring is vervallen

Het vereiste van provinciale goedkeuring, dat nog gold voor de Kostentoedelingsverordening 2017, is per 1 januari 2017 vervallen (Stb. 2016, 431).

1.3. Volgende herijking

In de vergadering van het dagelijks bestuur van 25 mei 2021 is besloten dat eind 2022 wordt gestart met de voorbereidingen van een kostentoedelingsonderzoek 2024 zodat dit kan worden meegenomen bij de voorbereidingen voor het nieuwe bestuursakkoord 2023-2027. Het nieuw te verkiezen algemeen bestuur kan direct met ingang van de nieuwe bestuursperiode opnieuw bestuurlijke keuzes maken voor de herijking kostentoedeling.

1.4 Vragen uit de commissie Financiën en Beleidsuitvoering over de systematiek berekening (spoor)wegen

In de commissie Financiën en Beleidsuitvoering d.d. 31 maart jongstleden is gevraagd sinds wanneer de nieuwe systematiek voor het bepalen van de oppervlakte van spoorwegen wordt toegepast? En welke waterschappen de nieuwe systematiek nog meer toepassen? De vragen van de commissie zijn (samengevat) als volgt schriftelijk beantwoord: In het verleden was de Top10NL en de BBG de meest betrouwbare bron voor de bepaling van wegen. Sinds 1 juli 2017 is landelijk de BGT in gebruik genomen, wat een nauwkeurige afbakening kent voor de bepaling van oppervlakten. Sinds 2019 wordt algemeen aanvaard dat de BGT de meest betrouwbare bron is. In dat jaar is door Tauw ook opnieuw de afbakening wegen bepaald voor Vechtstromen en wordt die gebruikt voor de watersysteemheffing. Deze systematiek wordt door vele waterschappen (voor zover na te gaan zeker 8 waterschappen) toegepast.

1.a Er zijn ontwikkelingen die pleiten voor zowel een hoger als lager ingezetenenaandeel dan 37,5%.

(i) Het ingezetenenaandeel bij de ons omliggende waterschappen varieert tussen de 29% en 40%.

(ii) Voor een hoger ingezetenenaandeel pleit dat de inwonerdichtheid is gestegen van 359 naar 379 inwoners per km².

(iii) Voor een lager ingezetenenaandeel pleit de benadering om de lastendruk voor de verschillende profielen over 10 jaar te beschouwen. Met een lager ingezetenenaandeel komt de lastendruk voor de verschillende profielen dicht bij het gemiddelde.

2b en 3 Gedifferentieerde tarieven buitendijks worden bij steeds minder waterschappen toegepast.

Het staat elk waterschap vrij een eigen bestuurlijke afweging te maken. WRIJ en WDOD hanteren dezelfde differentiatie (75%). Indien de gedifferentieerde tarieven binnen Vechtstromen worden afgeschaft, dan geeft dit voor een relatief klein aantal huishoudens (die buitendijks gelegen zijn) een stijging van de lastendruk met circa 250%.

4 Gegevens 1 januari 2021 zijn actueler

Voor de alternatieve peildatum van 1 januari 2021 zijn de gegevens niet allemaal beschikbaar in de meest actuele vorm.

5. De helft van de waterschappen rekent de kosten voor kwijschelding niet rechtstreeks toe aan het ingezetenentarief.

Het staat elk waterschap vrij een eigen bestuurlijke afweging te maken. Indien de kosten voor kwijschelding niet rechtstreeks worden toegerekend aan de categorie ingezetenen, maar worden toegerekend aan alle belastingcategorieën, dan geeft dit een hogere lastendruk voor de bedrijven (+0,7%) en agrarische bedrijven (+2,3%) en een lagere lastendruk voor de eenpersoonshuishoudens (-2,8%) en meerpersoonshuishoudens (-0,3%).

VI. Financiën

Niet van toepassing.

VII. Communicatie

Kernboodschap

Waterschappen zijn verplicht om tenminste eens per vijf jaar expliciet stil te staan bij de zogenoemde 'kostentoedeling'. Op basis van deze kostentoedeling worden de kosten van watersysteembeheer van het waterschap over de verschillende categorieën belastingbetalers verdeeld. Om de verdeling van de kosten te kunnen bepalen in een kostentoedelingsonderzoek uitgevoerd. Op basis van dit onderzoek is besloten dat het aandeel ingezetenen ongewijzigd blijft (37,5%); de aandelen van de overige belastingcategorieën zijn aangepast aan de gewijzigde onderlinge waardeverhouding. Het algemeen bestuur van Vechtstromen heeft op 13 oktober 2021 de Kostentoedelingsverordening Vechtstromen 2022 vastgesteld. Dit besluit vormt de basis voor berekening van de belastingtarieven voor de watersysteemheffing.

VIII. Uitvoering

Na vaststelling van de Kostentoedelingsverordening Vechtstromen 2022 door het algemeen bestuur wordt deze op de gebruikelijke wijze gepubliceerd.

De Kostentoedelingsverordening Vechtstromen 2022 wordt vervolgens, met de begroting voor 2022, als basis gehanteerd voor de berekening van de belastingtarieven voor de watersysteemheffing voor 2022.

IX. Inspraak

De Ontwerp Kostentoedelingsverordening Vechtstromen 2022 heeft gedurende zes weken voor eenieder te inzage gelegen, van 28 juni tot en met 8 augustus 2021. Vanwege het gedeeltelijk samenvallen met de zomervakantie is de bekendmaking tussentijds extra (digitaal) onder de aandacht gebracht.

Er zijn geen zienswijzen op het ontwerp van de Kostentoedelingsverordening Vechtstromen 2022 ingediend.

IX. Bijlage(n)

1. Besluit Vaststelling Kostentoedelingsverordening Vechtstromen 2022.
2. Kostentoedelingsverordening Vechtstromen 2022.
3. Kaart Buitendijks gelegen onroerende zaken.

Besluit Vaststelling Kostentoedelingsverordening Vechtstromen 2022

Kenmerk: B2021/4267

Het algemeen bestuur van het waterschap Vechtstromen;

gezien het voorstel van het dagelijks bestuur d.d. 7 september 2021;

gelet op de artikelen 84, 120 en 122 van de Waterschapswet;

BESLUIT

1. de Kostentoedelingsverordening Vechtstromen 2022 vast te stellen, met daarin de volgende toedelingspercentages:
 - a. 37,50 % aan de ingezetenen;
 - b. 12,13 % aan de zakelijk gerechtigden van ongebouwde onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen;
 - c. 0,24 % aan de zakelijk gerechtigden van natuurterreinen;
 - d. 50,13 % aan de zakelijk gerechtigden van gebouwde onroerende zaken;
2. een gedifferentieerd tarief vast te stellen voor:
 - a. waterbergingsgebieden van 25% van het tarief ongebouwd;
 - b. buitendijks gelegen onroerende zaken van 25% van het tarief gebouwd en ongebouwd;
 - c. verharde openbare wegen van 200% van het tarief ongebouwd;
3. te bepalen dat de gedifferentieerde tarieven voor waterbergingsgebieden en verharde openbare wegen cumuleren tot een tarief van 50% van het tarief ongebouwd;
4. de waardepeildatum vast te stellen op 1 januari 2020;
5. de kosten voor kwijschelding rechtstreeks toe te rekenen aan de categorie ingezetenen.

Aldus vastgesteld in de vergadering d.d. 13 oktober 2021,

Het dagelijks bestuur,

dr. S.M.M. Kuks, watergraaf

drs. R.I. Andringa, secretaris